

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Hvaler kommune
postmottak@hvaler.kommune.no

Deres ref.
2016/2125-12-3920/2017-DAWE

Vår ref.
17/3061

Dato
24.05.2017

Klage fra Hvaler kommune over Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i Øst politidistrikts lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 3. februar 2017 fra Hvaler kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Hvaler kommune:

«Sammenslåing av Fredrikstad politistasjonsdistrikt og Hvaler lensmannsdistrikt, til Fredrikstad politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet vil ha følgende tjenestested og administrasjonssted: Fredrikstad politistasjon.

Ansvarsområdet for Namsfogden i Fredrikstad justeres tilsvarende til ansvarsområdet til Fredrikstad politistasjonsdistrikt.

Politistasjonsdistriktet dekker politimessige gjøremål for kommunene Fredrikstad og Hvaler. De sivilrettslige gjøremålene for disse kommunene vil ivaretas av Namsfogden i Fredrikstad.»

Politidirektoratet har i brev av 24. februar 2017 oversendt klagen fra Hvaler kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Hvaler kommune og Øst politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Hvaler kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Jan Inge Helgheim
22 24 55 91
jan-inge.helgheim@jd.dep.no

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt, samt nasjonale diskusjoner underveis i politidirektørens nasjonale ledergruppe (NLG).

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 3. februar 2017 fra Hvaler kommune vises det til argumentene lagt frem i brev fra kommunen av 05. desember 2016 og tidligere høringsinnspill.

«Hvaler kommune har tidligere sendt inn sitt høringsinnspill til nærpolitireformen som legger vekt på at vi i ønsker å beholde dagens lensmannskontor da vi anser Hvaler å være viktig ift. forebygging, tilgjengelighet, og oppfølging av viktige maritime oppgaver knyttet til nasjonsgrensen, fiskeriområdet, nasjonalparken, fritidsbåter og hytter.»

Hvaler kommune fremhever at et tjenestested på Hvaler ikke bare er viktig i forhold til kriseberedskap. Hvaler kommune er med sin nasjonalpark også i stor grad utsatt for ulike former for miljøkriminalitet som krever tilstedeværelse og lokalkunnskap for å følge opp. Dette gjelder ikke minst forhold knyttet til ulovlig fiske og ulovlig ferdsel/aktivitet i nasjonalparken. I tillegg er Hvaler et naturlig tilholdssted for deler av politiets sjøtjeneste, som blant annet følger opp fritidsbåtene og vår nærhet til nasjonsgrensen og EU. Fra Hvaler kan man naturlig betjene et stort geografisk område av strategisk kriminalitetsforebyggende betydning på miljøområdet bare ved å være tilstede. Et tjenestested på Hvaler vil også kunne dra nytte av å være en del av et større maritimt miljø bestående av Skjærgårdstjenesten, Nasjonalparkforvaltere, Redningstjenesten og andre maritimt rettede myndighetspersoner og organisasjoner.

3. Anførsler fra berørte kommuner

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd. Det er ikke er mottatt synspunkter på klagen fra Hvaler kommune.

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 24. februar 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og klagen fra Hvaler kommune. Direktoratet har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse.

Gjennom endringene i Nærpolitireformen skal politiet i mye større grad oppsøke publikum der de er og levere tjenester med høyere kvalitet enn tidligere. Det være seg politioperative tjenester, etterforskning og ikke minst i det forebyggende arbeidet. Publikum skal få den hjelp og bistand politiet kan gi, når de trenger det.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om endringer i lensmannsdistriktene i Øst politidistrikt, er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess med involvering av kommuner og fagforeninger lokalt. Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene fra Hvaler kommune og politimesterens synspunkter på klagen fra Hvaler kommune.

Politimesteren i Øst politidistrikt har som målsetting at innbyggerne i Hvaler kommune skal få et like godt totalt tjenestetilbud som tidligere. Ansvar for det totale tjenestetilbudet i Hvaler kommune vil med denne endringen ligge til Fredrikstad politistasjonsdistrikt. Gjennom Nærpolitireformen skal politiet i større grad oppsøke publikum der de er og levere tjenester med høyere kvalitet enn tidligere, både når det gjelder politioperative tjenester, etterforskning og i det forebyggende arbeidet.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i Øst politidistrikt om endringer i den lokale strukturen.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet. Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd. For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen for dette i Øst politidistrikt. Det fremkommer her at politimesteren har gjennomført en omfattende prosess for å involvere kommuner, ansatte, organisasjoner og vernetjenesten i arbeidet med å få et godt beslutningsgrunnlag.

Det har vært avholdt en rekke møter med kommunene og alle kommunene ble invitert til å delta i styringsgruppen. Mandat for styringsgruppen ble vedtatt 19. august 2016 og det ble avholdt møter i styringsgruppen annenhver uke i perioden medio august til ultimo september 2016. Det ble gjennomført en høringskonferanse 4. november 2016, hvor kommuner og fagforeninger lokalt var invitert. Forut for utsendelse av forslaget om lokal struktur, samt i høringsperioden, gjennomførte politimester og prosjektleder en rekke informasjonsmøter i kommunene.

Hvaler kommune fremhever at kommunens kun har en «*innfartsåre*» til et øysamfunn som gjennom året veksler fra 4 500 til ca. 35 000 innbyggere. Innfartsåren kjennetegnes av flere bruer og en tunell som er viktige i en beredskapssammenheng. Det er spesielt tunnelen som kan være en utfordring i en krisesituasjon, men det er viktig også å være bevisst på sårbarheten knyttet til de fem bruene fra Kjøkøy til Rød. Kombinert med at Hvaler kun har en tilførselslinje for strøm gir dette grunnlag for en større alvorlighetsgrad i krisesituasjoner enn for andre mindre kommuner i regionen. Kommunen har ved flere anledninger fått erfare kompleksiteten i å håndtere kriser når tunell, strøm, mobilnett, vann og avløp rammes i en «kjede» på bakgrunn av for så vidt enkle hendelser som et strømbrudd.

Hvaler kommune er også en viktig aktør i forhold til eventuelle ulykker knyttet til en av distriktets mest trafikkerte skipsleder. Erfaringene fra Godafoss ulykken viser at det er viktig å ha godt med ressurser tilstede i lokalsamfunnet når beredskap skal settes i slike situasjoner. Det er også verdt å merke seg at Hvaler kommune omfatter fire øyer med fastboende som ikke har fastlandsforbindelse via bru eller tunell. Med tilstedeværelse følger også en lavere reaksjonstid i en eventuell kriseberedskap knyttet til alle de situasjonene som er beskrevet over.

Politimesteren opplyser at Hvaler lensmannskontor primært har hatt publikumstjenester og oppgaveløsning på dagtid, mens resten av døgnet og i helgene har oppdrag og oppgaver blitt løst med ressurser fra Fredrikstad politistasjon. Oppdragsløsningen knyttet til de eksemplene som fremføres i Hvaler kommunes klage, håndteres også i dag stort sett av politidistriktets operasjonssentral og ressurser knyttet til Felles operativ enhet i politidistriktet.

Øst politidistrikt viser til at forhold knyttet til nasjonalparken varierer i omfang og kompleksitet, men at primæransvaret for etterforskning av miljøsaker vil ligge til egne fagmiljøer som ikke er organisert under lensmannskontoret. Dette er en ordning som eksisterer allerede i dag, og som politidistriktet vil utvikle.

Politimesteren opplyser videre at han ikke har tatt endelig stilling til organisering og lokalisering av båttjenesten, men fremhever at den fysiske lokaliseringen i mindre grad skal være førende for tjenestetilbudet. Politimesteren ønsker å diskutere spørsmål rundt ressursstyring av Fredrikstad politistasjonsdistrikt med både Hvaler og Fredrikstad kommuner, blant annet gjennom politirådene.

Politiets krav til responstid vil gjelde også ved ny organisering, og Øst politidistrikt leverer allerede gode resultater innenfor dette området. Avstand og kjøretid til Fredrikstad politistasjon medfører at kravene på maksimalt 45 minutter reisevei for minst 90% av befolkningen ivaretas. Etter departementets vurdering vil etablering av større tjenesteenheter legge til rette for mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av ressurser til operativ tjeneste, herunder vil økt patruljevirkosomhet kunne gi kortere responstid

Departementet vil for øvrig bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, tjenestestedet og kommunen. Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

Departementet finner, etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Hvaler kommune i Øst politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur